

Báječná léta pod psa - Michal Viewegh

Autor

Michal Viewegh

- narozen 1962, do roku 1989 žil v Sázavě
  - dílo: 1992 – 4. období české literatury po 2. světové válce
    - začíná rokem 1989 (Sametová revoluce, svoboda, nový politický systém)
- prozaik, fejetonista, publicista; současná česká próza
- vystudoval UK, pracoval jako učitel na ZŠ i jako redaktor v nakladatelství
- náměty hledá v osobním životě, mnoho knih bylo zfilmováno
- další díla: Výchova dívek v Čechách, Účastníci zájezdu, Román pro ženy, Román pro muže, Povídky o manželství a sexu, Biomanželka, Mafie v Praze
- současníci: K. Legátová (Želary), Miloš Urban, Jaroslav Rudiš

Kniha

Stručná charakteristika, děj

- Vyprávění je o životě Kvída a jeho rodiny v komunistickém prostředí Československa. Autor se vžil do role malého chlapce, který musí snášet spolu se svou rodinou znevýhodňování a útlaky jen kvůli tomu, že jeho otec odmítl vstoupit do komunistické strany. A jeho otec, ač má titul Ing., je z pozice referenta přeřazen na obyčejného vrátného, i když tím nejhlavnějším důvodem byla jediná návštěva spisovatele Kohouta.
- Malý Kvído vypráví o životě své rodiny, o tom, že při přestěhování na Sázavu s rodiči místo ve vile musel bydlet na její skleněné verandě a odnesl to západem plic (opět zde hrálo roli odmítání otce vstoupit do strany), o narození bratra Paca, o herecké kariéře jeho matky, o chamtivosti babičky Líby, která se k nim na čas přestěhovala, i o šílenství otce, který si v zoufalství z tehdejší totalitní doby a poměrů sám začal vyrábět rakev. Stále svůj výtvar zveleboval a vylepšoval, až byla rakev plná vyřezávek a různých ozdob.

- Román končí krátce po revoluci v roce 1989. Život rodiny se začíná vracet do normálu. Všichni si začínají užívat demokracie a znovunabyté svobody. Kvidův otec získal práci na ministerstvu a sám Kvido vydal roku 1991 svou první knihu – Báječná léta pod psa.
- Báječná léta - léta mládí, dospívání apod., pod psa - 70.-80. léta, doba komunismu, cenzura, sledování lidí

Téma a motiv

- Autor se knihou snaží zachytit pomocí vlastních zkušeností a zážitků obraz dětství a dospívání v rodině, která se se pokouší čelit totalitnímu režimu, dále zachycuje atmosféru **od 60. let 20. století, přes období normalizace, až po pád komunismu.**
- Viewegh chtěl napsat o době svého dospívání - pravdivě, ale s nadhledem – člověk by neměl být skeptický.
- Vzdělání v době komunikace nic neznamenalo – vysokoškolák mohl být vrátný, doktorka šatnářka apod.

Časoprostor

- Místo děje je **Praha a Sázava** v letech 1968 – 1989 (1992 – nakladatelství).

Kompoziční výstavba

- Kniha je psána **retrospektivně**, části jsou přerušovány **úryvky ze současnosti**, konec knihy je psán chronologicky.
- 37 číslovaných kapitol
- Hlavní hrdina komentuje jednotlivé události.
- Objevují se zde úryvky z básní, některé části knihy jsou psány jako divadelní scénář.
- Prolínání dvou rovin - vyprávění o rodině a rozhovory s nakladatelem.

Literární druh a žánr

- Literární druh: **epika** (próza).
- Literární žánr: rodinný, autobiografický, humoristický román.

Vypravěč/lyrický subjekt

- Převážná část vyprávění v er-formě, ale obsahuje i výpisky z deníku (ich-forma).
- Hlavní vypravěč je **Kvido**, který postupně dospívá, místy ale knihu vypráví někdo jiný (er-forma).

Postavy

- Kvido: neohrabaný, tlustý, nadprůměrně inteligentní, už jako malý každého šokuje svými chytrými/přechytralými řečmi, zamilovaný do Jarušky.
- Jaruška: nejlepší kamarádka a později žena Kvida, v pubertě se ohlíží po přitažlivějších klucích, což Kvido těžce prožívá.
- Otec: inteligentní člověk, pochází z chudých poměrů, vystudovaný ekonom (červený diplom), AJ, NJ, neprůbojný.
- Matka: právnička, neúspěšná herečka, ochotná a milující.
- Paco: bratr, ve škole průměrný, chová se jako kovboj.
- Ing. Zvára: nejlepší otcův přítel, ale není tak dobrý jako on, pro zlepšení své životní situace nakonec vstoupil do KSC.
- Babička Líba: v knize má mnohem větší prostor než ve filmu; posedlá svým zdravím, vášnivá cestovatelka (z cest nosí ty nejstrašnější dárky, vždy posílá černobílou pohlednici s veršem o své cestě), matka Kvidova otce.

Vyprávěcí způsoby

- Obsahuje výpisky z deníku (ich-forma).
- Hlavní hrdina komentuje jednotlivé události.
- Objevují se zde úryvky z básní, některé části knihy jsou psány jako divadelní scénář.
- Prolínání dvou rovin - vyprávění o rodině a rozhovory s nakladatelem
- Autobiografické prvky.

Typy promluv

- er forma, ich forma, vyprávěcí postup, divadelní scénář, časté dialogy

---

Veršová výstavba

- není, pouze v úryvcích básní

Jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

- er forma
- jazyk je živý, spisovný i hovorový
- anglické a německé výrazy, vulgarismy, ironie, satira, nadsázka, humor...

Kontext autorovy tvorby

- Autor se knihou snaží zachytit pomocí vlastních zkušeností a zážitků obraz dětství a dospívání v rodině, která se se pokouší čelit totalitnímu režimu, dále zachycuje atmosféru od 60. let 20. století, přes období normalizace, až po pád komunismu.
- Knihu Viewegh napsal v porevolučním období, tedy v době, kdy by mu už nehrozil žádný postih za hanění komunistického režimu a ukazování na problémy z popisované doby.

Literární / obecně kulturní podtext / vliv díla

- Kniha posloužila jako předloha k natočení stejnojmenného filmu - Báječná léta pod psa, 1997, Petr Nikolaev.
- Autor za dílo obdržel cenu J.Ortena (1993).